nieuws

Hoever staat het met de waterkwaliteit in Vlaanderen?

nieuws

Naar aanleiding van wereldwaterdag blikken we terug op de evolutie van de waterkwaliteit in Vlaanderen. Die is erop vooruitgaan, maar er is nog een lange weg te gaan! Zeker als Vlaanderen wil slagen voor de tussentijdse Europese evaluatie in 2017. Peter Goethals, professor waterecologie aan de faculteit Bio-ingenieurswetenschappen van de Universiteit Gent onderstreept daarbij het belang van een brede kijk op de waterproblematiek. Een draagvlak is immers essentieel voor een geslaagd waterbeleid en daarvoor is sensibilisering en inzicht in sociale en economische principes nodig.

21 MAART 2016 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:34

Lees meer over:
mest
water
milieu

Naar aanleiding van wereldwaterdag blikken we terug op de evolutie van de waterkwaliteit in Vlaanderen. Die is erop vooruitgaan, maar er is nog een lange weg te gaan! Zeker als Vlaanderen wil slagen voor de tussentijdse Europese evaluatie in 2017. Peter Goethals, professor waterecologie aan de faculteit Bio-ingenieurswetenschappen van de Universiteit Gent onderstreept daarbij het belang van een brede kijk op de waterproblematiek. Een draagvlak is immers essentieel voor een geslaagd waterbeleid en daarvoor is sensibilisering en inzicht in sociale en economische principes nodig.

“Er is de laatste decennia een enorme verbetering geboekt”, steekt professor Peter Goethals (UGent) positief van wal. “25 jaar geleden waren veel waterlopen in Vlaanderen immers zodanig vervuild dat er geen vissen of insecten in konden overleven. Dankzij waterzuivering en inspanningen van de landbouwsector zijn steeds minder rivieren in slechte toestand.

“Water met uitstekende kwaliteit is echter nog steeds schaars”, meent Goethals. “Europese wetgeving vereiste een goede ecologische kwaliteit tegen 2015, maar omdat we die kwaliteitsvereiste bijna nergens behaalden bestaat het beeld van Vlaanderen als slechte leerling op het vlak van waterbeheer.” In 2017 is er een nieuwe tussentijdse evaluatie gepland door de Europese Commissie en in 2018 is er de eindbeoordeling van MAP5, het laatste mestactieplan. Daarom wordt 2016 het jaar van de waarheid voor de waterkwaliteit in Vlaanderen.

De voornaamste oorzaken voor de mindere waterkwaliteit zijn gekend. Ten eerste wordt bijna een derde van het afvalwater in Vlaanderen nog ongezuiverd in oppervlaktewater geloosd. Dit zorgt samen met overbemesting tot overmatig veel voedingsstoffen in het water. “Te veel voedingsstoffen lokken een overmatige groei van algen uit, wat op zijn beurt ecosystemen ontwricht”, zegt de

professor. “Een tweede knelpunt is het gebrek aan leefruimtes voor waterdieren die vaak zijn verstoord doordat kronkelende rivieren werden omgevormd en door een niet correct gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de directe omgeving.”
Elke Vlaming, inclusief een landbouwer is echter gebaat bij een betere waterkwaliteit. “Om te beginnen kan vervuild water zorgen voor geurhinder en in sommige gevallen een rechtstreeks gezondheidsrisico inhouden wanneer je er in zwemt”, zegt professor Goethals. “Voor de vissport is dit soms ook geen lachertje”.
De belangrijkste effecten van een slechte waterkwaliteit zijn echter indirect en minder zichtbaar. Allereerst is vuiler oppervlaktewater moeilijker en bijgevolg duurder om te zuiveren naar drinkbaar water. “Dus hoe vuiler dit water, hoe hoger iedereen zijn waterfactuur”, stelt Peter Goethals. “Verder zijn er micropolluenten, zoals sommige medicijnresten, drugs en pesticiden, die moeilijker zijn om te zuiveren wat een extra risico kan inhouden voor de gezondheid. Ten slotte kunnen heel wat zeldzame waterplanten en dieren slechts op enkele specifieke plaatsen in Vlaanderen blijven overleven. Als we hun leefomgeving vernielen of vervuilen, verdwijnen ze definitief van de kaart.”
De waterzuiveringsinfrastructuur is er nochtans sterk op vooruit gegaan, maar er is nog ruimte voor verbetering. “Nóg meer afvalwater moet gezuiverd worden en de zuivering kan ook grondiger, vooral wat de verwijdering van micropolluenten betreft”, stelt professor Goethals. Tot slot moeten de leefruimtes voor sommige organismen hersteld worden, bijvoorbeeld door waterwegen weer op een natuurlijke manier te laten kronkelen, oevervegetatie te herstellen of overstromingsgebieden aan te leggen.
“Dit versterkt op zijn beurt het zelf-zuiverend vermogen van de waterlopen.” De ontwikkelingen van nieuwe technologieën en meetmethodes die wetenschappelijk onderbouwd zijn kunnen hier een belangrijke rol in spelen. “Elke rivier vereist immers een andere aanpak en voor maatwerk zijn goede diagnoses nodig. Op die manier kunnen we een gerichte oplossing vinden met een lager prijskaartje.”
Om een duurzaam waterbeleid te ondersteunen is het belangrijk om multidisciplinair te werken in plaats van enkel naar het eigen vakgebied te kijken. “Daarbij moet er ook meer bewustzijn gecreëerd worden over het belang van water in de maatschappij”, vindt Peter Goethals. “Met ecosysteemdienstenanalyses kunnen we de waarde berekenen van een bepaalde dienst die water ons oplevert. Denk dan maar aan de natuurlijke zuivering van water, de paling op ons bord, een leuke wandeling naast een rivier of een dagje vissen. Hierdoor worden verschillende aspecten van water als één geheel bekeken en krijgen we meer voeling met het belang ervan.”
Daarenboven staat water niet los van economie, sociologie en psychologie. Professor Goethals vertelt: “Een aantal jaar geleden waren lokale waterzuiveringsinstallaties bij bedrijven een hype! Toen de energieprijs echter steeg waren deze energievretende technologieën plots minder interessant.” Kant-en-klare technologische formules volstaan dus niet. Er moet ook een breed draagvlak gecreëerd worden om het waterbeleid te doen slagen. “De hoogtechnologische zuiveringsprocessen voor de verwijdering van micropolluenten bijvoorbeeld zijn heel duur, dus we pakken het probleem beter gelijktijdig aan de bron aan door een correct gebruik van medicijnen en pesticiden te stimuleren.”
“Amusante sensibiliseringscampagnes zoals de Big Jump kunnen daar ook bij helpen, maar spijtig genoeg dreigen we vaak terug te vallen op de klassieke boodschap ‘het gaat slecht met het milieu’. Sensibilisering kan je ook bereiken met slimme economische maatregelen, zoals een transparantere waterfactuur die de werkelijke kost van waterzuivering doorrekent aan de verbruiker. In de energiesector of op vlak van verpakkingen in de voedingsindustrie staat men daar al veel verder”, vindt professor Goethals.
“Het wordt dus hoog tijd dat we waterkwaliteit in een breder kader bekijken en rekening houden met de gevolgen van onze ingrepen op lange termijn, zeker willen we de verplichtingen naar Europa op korte termijn ook nakomen.”

Meer info: UGent-Crelan leerstoel landbouwinnovatie

Bron: |

In samenwerking met: UGent-Crelan leerstoel landbouw & Janis Baeten

Beeld: faculteit Bio-ingenieurswetenschappen UGent

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada